

Практичне заняття № 12

Тема: Скрайбінг - сучасний засіб візуалізації мислення учнів

Мета: розкрити комунікаційно-інформаційний потенціал відеоскрайбінгу, класифікувати відеоскрайби за видами; сформулювати рекомендації щодо розробки відеоскрайбів для освітніх послуг.

Питання для обговорення:

1. Зміст і види технології скрайбінгу.
2. Етапи використання скрайбінгу в початкових класах .
3. Особливості використання скрайбінгу в навчальному процесі

Література:

1. Бондаренко, А. Ю. Дидактичні можливості технології скрайбінгу [Текст] : майстер-клас / А. Ю. Бондаренко // Історія та правознавство. – 2016. – № 12. – С. 2–6.
2. Грибачова М. Скрайбінг – сучасний засіб візуалізації мислення учнів //Учитель початкової школи. – 2017. – №1.
3. Досяк І.М. Нестандартні уроки з використанням інноваційних технологій. 1 – 4 класи. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 160 с.
4. Іванчук, Л. Використання медіадидактики на компетентісно зорієнтованому уроці в початкових класах [Текст] / Л. Іванчук // Початкова школа. – 2018. – № 3. – С. 8–10. – Бібліогр. в кінці ст.
5. Як створити презентацію в техніці скрайбінгу [Електронний ресурс]. <http://osvita.ua/school/scribing/51803/>

Інформаційна довідка

1. Скрайбінг є сучасним засобом навчальної діяльності, використання якого дає можливість забезпечити інтенсивний розвиток мислення молодших школярів від наочно-образного через словесно-логічне до абстрактного.

На перший погляд, термін «скрайбінг» абсолютно нам невідомий. Але, насправді, ми знайомі з цим поняттям ще з дитинства. За допомогою звичайних малюнків ми намагалися передати певну інформацію, настрій, емоції, почуття.

Скрайбінг – процес візуалізації складного змісту простим і доступним способом, під час якого замальовка образів відбувається прямо під час передачі інформації. Тобто, користуючись скрайбінгом можна просто і доступно розповісти про складне, цікаво пояснити будь який матеріал. За допомогою цієї новітньої інформаційно-комунікаційної технології можна не тільки

донести до учнів інформацію, а й оптимізувати процес її запам'ятовування, зробити навчання привабливим для молодших школярів.

Цей новий візуальний засіб навчання був відкритий британським художником Ендрю Парком для британської організації RSA, що займається популяризацією наукових знань.

Скрайбінг (від англ. scribing – «опис», «розмітка», scribe – «розмічати», «креслити», «створювати ескізи або малюнки») – технологія візуалізації інформації за допомогою графічних символів, що у простій і доступній формі відображають її зміст і внутрішні зв'язки.

Головна особливість скрайбінгу полягає в тому, що одночасно задіюються різні органи чуття: слух і зір, а також уява людини, що сприяє кращому розумінню і запам'ятовуванню. Саме ці особливості роблять скрайбінг одним з методів сучасних технологій, який допомагає доступно і легко пояснювати складний матеріал, сприяє розвитку освіти. Варто відзначити його доступність, адже використовувати цю техніку може кожна людина в своїх щоденних справах.

Фахівця в цій сфері називають скрайбером, а презентацію, яку він створює, – скрайб. Розрізняють два види скрайбінгу – фасилітацію і відеоскрайбінг .

Скрайбінг – фасилітація (від англ. facilitate – «полегшувати», «допомагати»). За допомогою цього виду технології скрайбер на очах аудиторії малює основні ідеї та головні моменти виступу у вигляді схем, піктограм, графіків, картинок. Будь-якого учителя, що пояснює шкільний матеріал з крейдою біля дошки, можна назвати скрайбером – фасилітатором.

Поряд із класичними видами скрайбінгу виділяють **онлайн –скрайбінг і відеоскрайбінг**. Для створення онлайн-скрайбінгу використовують спеціальні програми і онлайн-сервіси. Переваги відеоскрайбінгу полягають в тому, що відеоролик можна демонструвати необхідну кількість разів, тому цей вид діяльності викликає у виконавців особливу зацікавленість.

Відеоскрайбінг буває ручний і комп'ютерний. Для ручного скрайбінгу необхідні інструменти : відеокамера, штатив, мікрофон.

Існують такі техніки ручного скрайбінгу:

- мальований – це класичний варіант, коли скрайбер малює в кадрі картинки, піктограм, схеми, відмічає ключові слова паралельно з текстом, що звучить за кадром;
- аплікаційний – техніка коли на певне тло у кадрі викладають або наклеюють готові зображення, що відповідають озвучуваному тексту;
- магнітний – схожий до попереднього варіанту, але готові зображення кріпляться магнітом;
- фланелеграфний – поетапне створення зображення на фланелеграфі (використовується для «екранізації» казок та інших історій для дітей). Щоб створити ручний скрайбінг, слід освоїти професію диктора, оператора та режисера монтажу.

Значно простішим є **комп'ютерний скрайбінг** . Така презентація створюється за допомогою сервісу Pow Toon і програми Video Scribe.

Комп'ютерний скрайбінг є надзвичайно корисним інструментом для створення пізнавального навчального середовища. Застосовуючи його, ми створюємо умови для розвитку мислення молодших школярів.

2. Етапи використання скрайбінгу в початкових класах

У першокласників, які приходять до школи у віці 6 років, наочно-образне мислення. Вони не можуть повною мірою порівняти предмети, проаналізувати ситуацію, зробити певні висновки, оскільки рівень сформованості їх мисленневих процесів дуже низький. Щоб допомогти дитині розвинути мислення, слід застосовувати скрайбінг уже з перших днів її перебування у школі. Але організувати цю діяльність потрібно поетапно.

На першому етапі найкраще користуватися комп'ютерним скрайбінгом як засобом пояснювально-ілюстративного методу для передачі знань у готовому вигляді. Пояснюючи, вчитель може ілюструвати предметними або сюжетними малюнками, які з'являються в міру необхідності і підкреслюють головні моменти розповіді вчителя. Ці яскраві малюнки створюють своєрідний мультфільм, захоплюючи дітей, впливають на їхній емоційний стан, привертають увагу, підвищують пізнавальну активність.

На другому етапі скрайбінг використовується для демонстрації зразків, ілюстрування правил, ознайомлення з послідовністю виконання вправ. На цьому етапі малюнки приваблюють увагу учнів уже не яскравістю, а своїм змістом. Учні вчаться виділяти головні ознаки предметів, порівнювати їх.

На інших етапах комп'ютерний скрайбінг стає основою для проблемного, потім – для частково-пошукового методу, а пізніше – і для дослідницького. На цих етапах учитель словесний ряд замінює схемами, піктограмами. Повністю створений скрайбінг набуває вигляду опорної схеми, за якою учні відтворюють правило. Використовуючи скрайбінг, вчитель може створювати проблемні ситуації, формувати пізнавальні задачі, показувати способи розв'язання задач і т.д.

На даних етапах мислення учнів набуває продуктивного характеру. Вони вчаться виділяти головні ознаки, аналізуючи не тільки один предмет, а й зв'язки і відношення між предметами і явищами.

3. Особливості використання скрайбінгу в навчальному процесі

Важливою перевагою скрайбінгу є те, що його перегляд можна призупинити у будь-який час, якщо це необхідно для уточнення аналізу чи передбачень. Перед початком демонстрації вчитель повинен сказати вступне слово, а після демонстрації підвести підсумки.

Педагог повинен створювати такі скрайб –презентації, які не тільки доповнюють словесну інформацію, а й самі є носіями інформації. Чим більше скрайбінг проблемним, тим вищий ступінь розумової активності учнів.

Великою перевагою комп'ютерного скрайбінгу є те, що його можна використовувати на будь-якому уроці і при вивченні будь-якої теми. Він корисний на кожному етапі уроку: під час мотивації навчальної діяльності, пояснення нового матеріалу, повторення, закріплення, контролю та систематизації знань, пояснення домашнього завдання, на етапі узагальнення вивченого і т.д. Вчитель має можливість сам визначати місце скрайбінгу в навчальному процесі.

Тематика скрайб-презентацій може бути дуже різноманітною. Оптимальна тривалість демонстрації – 5-9хв.

Комп'ютерний скрайбінг має такі переваги:

- Ефективність: можливість за короткий проміжок часу доступно розкрити матеріал.
- Універсальність візуалізації : мова малюнка зрозуміла кожному.
- Мінімум затрат: для створення скрайбу потрібен лише комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням.
- Ефект паралельного слідування: звуковий ряд ілюструється образами практично одночасно, що допомагає якісному і швидкому засвоєнню знань.
- Можливість безперервного спілкування з учнями протягом усієї презентації.
- Можливість використання скрайб- презентації у подальшій роботі.

Алгоритм створення скрайб –презентації:

1. Скласти план роботи та записати все, що необхідно донести до учнів.
2. Обрати необхідні зображення для презентації з урахуванням вікових особливостей дітей.
3. Розрахувати тривалість демонстрації кожної частини презентації.
4. Створити скрайб- презентацію, враховуючи рівень розвитку мислення учнів і етап уроку.

Використання скрайбінгу на уроках, дозволяє зацікавити учнів, залучити їх до обговорення презентації. При цьому розвиває комунікативні навички, креативне мислення, творчий підхід, допомагає вчителю легко і нестандартно організувати навчальну діяльність і урізноманітнити урок.